

PÄÄTÖS

Nro 235/2022
Dnro ESAVI/31452/2020

10.8.2022

ASIA

Terassirakennelman ja laiturin pysyttäminen Djupsundetin rannalla, Sipoo

HAKIJA

Mika Ohtonen

VIREILLETULOTIEDOT

Hakemuksen vireilletulo

Mika Ohtonen on 3.11.2020 Etelä-Suomen aluehallintovirastossa vireille panemassaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa hakenut lupaa terassirakennelman ja laiturin pysyttämiseen merialueella Djupsundetin rannalla Sipoon kunnassa.

Luvan hakemisen peruste

Hanke on luvanvarainen vesilain (587/2011) 3 luvun 2 §:n perusteella.

Toimivaltainen lupaviranomainen

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on toimivaltainen lupaviranomainen vesilain 1 luvun 7 §:n 1 momentin perusteella.

ASIAN KUVAUS

Taustatiedot

Pysytettävä terassirakennelma ja laituri sijaitsevat kiinteistöllä Klippan 753-432-3-296 osoitteessa Köpbackantie 16. Hakija omistaa puolet hankekiinteistöstä. Hankealue sijaitsee Djupsundetin pohjoisrannalla Sipoon kunnassa.

Hankealueella on voimassa Sipoon kunnan saariston ja rannikon osayleiskaava, joka on hyväksytty 13.6.2011 ja joka on tullut lainvoimaiseksi 20.2.2014. Kaavassa hankekiinteistön maa-alue on merkitty kaavamerkinällä ”pientalovaltainen asuinalue rantavyöhykkeellä (AP-1)”. Kaavassa vesialue on merkitty ”vesialueeksi (W)”. Djupsundetin vesialueelle on merkitty vene/laivaväylä.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on 12.10.2020 katsonut luvantarvetta koskevassa sähköpostissaan, että rannansuuntaista terassirakennelmaa ei voi pitää laiturina, ja koska kyse on melkein koko kiinteistön rantaviivan kattavasta rakennelmasta, voidaan katsoa, että siitä aiheutuu vesilain 3 luvun 2 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua maisemahaittaa, ja rakennelma on sen perusteella luvanvarainen. Luvitusta on edellytetty muiltakin (lähes) koko rantaviivaa muuttavilta toimenpiteiltä, kuten täytöltä tai rannan korotukselta, joihin hanke vertautuu. Luvitukselle vaihtoehtona on rakennelman purkaminen.

Vesitaloushanke

Hankkeen tarkoitus ja taustaa

Pysytettävä rannansuuntainen terassirakennelma ja laituri on rakennettu vuonna 2020. Hankkeen tarkoituksena on ollut uusia paikalla aiemmin ollut laituri, joka rikkoutui myrskyssä joulukuussa 2019. Hankkeen tarkoituksena on ollut myös parantaa kalliorannan käyttökelpoisuutta ja turvallisuutta, koska ranta on jyrkkä ja liukas.

Hakija puolisoineen on 1.6.2020 ostanut hankekiinteistön, jolla on noin 0,50 ha maapinta-alaa ja noin 0,48 ha vesipinta-alaa. Kiinteistöllä oli tuolloin rantasaunarakennus ja laituri, jotka oli rakennettu 1950-luvulla. Ennen kiinteistökauppaa hakija oli tiedustellut Sipoon kunnan rakennusvalvonalta, voidaanko laituri kunnostaa, ja saanut vastauksen, että saa kunnostaa arkkulaudoituksin, kunhan laituria ei pidennetä merelle päin. Ranta-alue on pyritty suunnittelemaan siten, että ranta olisi käyttökelpoinen ja turvallinen ottaen huomioon rannan kallioiden luonnonkauneus ja maisemiarvo.

Rakenteet

Terassirakennelman rannansuuntainen leveys on noin 28 m, ja sen syvyys vaihtelee kallioleikkauksen mukaan ollen kapeimmillaan noin 2,8 m ja leveimmillään noin 6 m. Terassirakennelman länsireunassa on merelle päin suuntautuva uloke (ns. rajalaituri), jonka pituus on noin 7 m ja leveys yli 2 m. Uloke on rakennettu paikalla olleiden kivenlohkareiden päälle. Osa ulokkeesta on naapurikiinteistön Sjöboda 753-432-3-278 vesialueella.

Terassirakennelman itäreunassa on L-muotoinen laituri, joka on rakennettu vanhan rikkoutuneen laiturin paikalle. Laiturin kokonaispituus rannasta meren suuntaan on noin 17 m ja itään osoittavan L-osan pituus on noin 7 m. Laiturin leveys on noin 1,9 m. Laiturin puolivälissä on noin 4,5 m:n pituinen

siltaosa, jonka alta vesi pääsee osin virtaamaan. Muuten laituri on perustettu kivenlohkareille kuten aiempikin laituri.

Hakemuksen mukaan terassirakennelman kannen korkeus on noin 1,1 m mitattuna rantakalliosta. Laituri on samalla korkeudella kuin terassirakennelma.

Materiaalina terassirakennelmassa ja laiturissa on käytetty painekyllästettyä puuta. Pinnat käsitellään siten, että rakennelmien sävy on yhteneväinen kalliopinnan kanssa.

Ympäristön tila ja vaikutusarvio

Hankealueen edusta on Suomenlahden merialuetta Sipoon rannikolla. Hankealue sijaitsee Djupsundetin salmessa, jonka leveys on noin 160 m. Salmessa kulkee väylä. Kalkkirannan satama sijaitsee noin 300 m hankealueen länsipuolella.

Terassirakennelma sijoittuu kallion päälle kohtaan, jossa se katkaisee jyrkimmän korkoeron (noin 1,5 m) pudotusta. Vesirajaa ei ole kasvatettu eikä terassirakennelma ole veden päällä. Terassirakennelma mukailee kallion muotoa, ja pintakäsittelyllä se saadaan maisemoitua osaksi kalliopintoja ja väriystä. Myös laituri käsitellään samaan sävyyn. Muutostöillä on pyritty yhtenäistämään rantaviivaa naapureiden tonttien kanssa. Laiturin korjauksessa on otettu huomioon, että vesi pääsee vaihtumaan laiturin alta.

Hakijan arvion mukaan hanke parantaa ja kaunistaa maisemaa.

ASIAN KÄSITTELY

Tiedottaminen

Hakemuksesta on tiedotettu julkaisemalla kuulutus ja hakemusasiakirjat aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi) 28.3.–4.5.2022.

Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Sipoon kunnan verkkosivuilla.

Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Sipoon kunnalta sekä Sipoon kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta ja rakennusviranomaiselta.

Lausunnot

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen lausunto

Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualue on ilmoittanut, että se ei anna lausuntoa asiassa.

Sipoon kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto

Sipoon kunnan ympäristövalvonta on ilmoittanut, että se ei anna lausuntoa asiassa.

Ympäristövalvonta on todennut, että Sipoon rakennusvalvonnassa on viireillä maankäyttö- ja rakennuslain mukainen toimenpidelupa tälle samaiselle hankkeelle. Hyvän lopputuloksen kannalta olisi syytä pyytää myös Sipoon rakennusviranomaiselta lausuntoa hankkeesta, koska laituri/teras-sikokonaisuudella saattaa olla suurta maisemallista merkitystä Djupsundetin rannoille.

Sipoon kunnan rakennusviranomaisen lausunto

Sipoon kunnan rakennusvalvonta on todennut, ettei se pidä lausunnon antamista tarpeellisena.

Muistutus/mielipide 1

██████████ on todennut hakijan näkemykseen rannan liukkaudesta ja käyttökelvottomuudesta, että hakemuksen valokuvien perusteella kyseessä on aivan tavallinen ranta Sipoon saaristossa. Jos sattuisi putoamaan kallion jyrkimmästä kohdasta alas, ei putoaisi veteen, vaan kivikkoiselle rannalle. Rantaa tuskin voi luonnehtia erityisen vaaralliseksi. Hakija ei ole myöskään poistanut liukkaaksi väitettyä kalliota, vaan laajentanut oleskelutilaa rakentamalla puukannen/laiturin kivikkoisen rannan päälle.

Hankkeen vaikutus ympäristöön on valtava, kun otetaan huomioon, että vastaava lupa rannan peittämiseen puukannella olisi tämän jälkeen myönnettävä kaikille muillekin. Kiinteistöillä on Sipoon saaristossa ja mantereellakin enimmäkseen melko lyhyet rantaviivat, ja kiinteistöt sijaitsevat viere vieressä. Jos kaikki rakentavat vastaavan laiturin/terassin rantaan, ei luonosta enää jää paljon jäljelle, vaikka luonto on kuitenkin se, mitä saaristossa eniten arvostetaan. Tämä olisi suuri ympäristön muutos sekä ihmisille että eläimille. Suurin vaikutus ympäristöön aiheutunee kuitenkin valotolpista, jotka valaisevat koko laiturin/terassirakennelman reunaa muuttaman metrin välein. Valojen vuoksi alue muistuttaa enemmän taajama-aluetta erityisesti ilta- ja yöaikaan.

On väärin, jos ainoastaan rajanaapureilla on oikeus lausua asiasta, koska rantojen rakentamisella voi olla jopa suurempi merkitys vastarannalla sijaitsevien kiinteistöjen ympäristöön.

Selitys

Laiturilla/terassilla olevien valojen osalta hakija on sopinut viime syksynä Sipoon kunnan rakennusvalvonnan kanssa, että hämäräkytkinvalaistus poistetaan rannasta. Valot sytytetään nykyisin vain katkaisijasta tarpeen mukaan esimerkiksi illalla uimaan mentäessä.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Vesitalouslupa

Aluehallintovirasto myöntää Mika Ohtoselle luvan terassirakennelman osittaiseen pysyttämiseen ja laiturin pysyttämiseen Djupsundetin rannalla kiinteistöllä Klippan 753-432-3-296 Sipoon kunnassa hakemuksen 3.11.2020 ja sen täydennysten mukaisesti siten muutettuna kuin lupamääräyksestä 2 ilmenee.

Hankkeesta ei aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Luvan saajan on noudatettava vesilain säännöksiä ja jäljempänä esitettyjä lupamääräyksiä.

Lupamääräykset

1. Pysytettävän laiturin on oltava päätöksen liitteen 1 piirustuksen mukainen.

Laiturin pituus rannasta meren suuntaan saa olla enintään noin 17 m ja siinä tulee olla noin 4,5 m:n suuruinen aukko vedenvirtausta varten. Laiturin itään osoittavan L-osan pituus saa olla enintään noin 7 m. Laiturin leveys saa olla enintään noin 1,9 m.
2. Terassirakennelman rannansuuntainen leveys saa olla enintään noin 15 m liitteenä 1 olevasta piirustuksesta ilmenevällä tavalla. Piirustukseen on merkitty vinoviivoituksella alue, jolle ei ole myönnetty lupaa.
3. Pysytettäviä rakenteita on käytettävä siten, että niiden käytöstä aiheutuu mahdollisimman vähän häiriötä.
4. Luvan saajan on pidettävä pysytettävät rakenteet tarkoitustaan vastavassa kunnossa.
5. Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Sipoon kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

PERUSTELUT

Hanke on toteutettu vuonna 2020. Laiturin rakentaminen on ollut tarpeen paikalla aiemmin olleen huonokuntoisen ja rikkoutuneen L-muotoisen laiturin uusimiseksi. Ilmakuvien (www.paikkatietoikkuna.fi/historiallisetilmakuvat) perusteella samalla paikalla on ollut laituri ainakin 1970-luvulta asti.

Rannansuuntaisen terassirakennelman rakentamisen tarkoituksena on ollut tasoittaa kallioista rantaa ja parantaa sen käyttökelpoisuutta. Hakemuksen mukaisena terassirakennelma olisi tarpeettoman suuri ja se muuttaisi rantaa ja maisemaa siten, että se vähentäisi vesi- ja rantamaiseman luonnonkauneutta ja viihtyisyyttä tarpeettomalla tavalla. Kun terassirakennelma toteutetaan lupamääräyksestä 2 ilmenevällä tavalla, hanke sopeutuu vesi- ja rantamaisemaan ja hankkeesta aiheutuvat menetykset pienenevät.

Terassirakennelman osittaisesta pysyttämisestä ja laiturin pysyttämisestä aiheutuu yksityistä hyötyä luvan saajan kiinteistölle Klippan 753-432-3-296, kun kallioisen ranta-alueen virkistyskäyttömahdollisuudet paranevat.

Hankkeesta aiheutuvaa yleistä haittaa rantamaiseman muuttumisena on lisäksi vähennetty määräämällä lupamääräyksessä 3, että rakennelmia on käytettävä siten, että niiden käytöstä aiheutuu mahdollisimman vähän häiriötä. Esimerkiksi rannan valaistusta tulee käyttää vain tarpeen mukaan. Luvan saaja on lisäksi selostanut hakemuksessaan, että rakennelmat pintakäsitellään siten, että ne sulautuvat väriykseltään paremmin muuhun ympäristöön. Hanke on muutoinkin toteutettava vesilain 2 luvun 7 §:n mukaisesti siten, että vesistölle, vesiluonnolle ja sen käytölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa. Säännöksen mukaan vesitaloushanke on toteutettava siten, ettei siitä aiheudu vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta.

Hankealue kuuluu Sipoon saaristo -vesimuodostumaan (2_Ss_025). Rakenteiden osittainen pysyttäminen ei vaikeuta Kymijoen–Suomenlahden vesienhoidon toimenpideohjelman vuosille 2022–2027 suunniteltujen toimenpiteiden toteuttamista eikä heikennä niiden vaikuttavuutta. Hanke ei myöskään vaikeuta Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmassa 2022–2027 asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Lupamääräysten mukaan toteutettuna rakenteiden osittaisesta pysyttämisestä yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Siten luvan myöntämisedellytykset ovat olemassa.

Luvan saaja on vastuussa hankkeesta aiheutuvasta edunmenetyksestä. Jos hankkeesta aiheutuu edunmenetys, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu ja josta luvan saaja on vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia tämän ratkaisun estämättä korvausta hakemuksella aluehallintovirastossa.

VASTAUS MUISTUTUKSESSA/MIELIPITEESSÄ ESITETTYIHIN VAATIMUKSIIN

Muistutuksen/mielipiteen 1) johdosta aluehallintovirasto toteaa, että hakemuksesta on tiedotettu rantakiinteistöjen ja vesialueiden omistajia noin 200 m:n etäisyydelle hankealueesta. Näin ollen tieto kuulutuksesta on lähetetty myös niille vastarannalla sijaitsevan Strömmingsholmenin kiinteistönomistajille, joiden rantakiinteistön etäisyys hankealueesta on enintään 200 m.

Laiturirakennelman valojen osalta aluehallintovirasto toteaa, että hakijan selityksessään antaman tiedon mukaan valojen hämäräkytkin on poistettu käytöstä ja valot sytytetään jatkossa katkaisijasta vain tarvittaessa.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Vesilain (587/2011) 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohta, 6 ja 7 §

KÄSITTELYMAKSU

Käsittelymaksu on 1 201,50 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Asian käsittelystä peritään aluehallintovirastojen maksuista vuonna 2022 annetun valtioneuvoston asetuksen (201/2022) mukaisesti maksu asetuksen voimaan tullessa olleiden säännösten mukaan. Hakemuksen vireilletuloaikana voimassa olleen aluehallintovirastojen maksuista vuosille 2019 ja 2020 annetun valtioneuvoston asetuksen (1244/2018) liitteen kohdan 3.1 taulukon mukaan pelkästään yksityistä käyttöä varten rakennettavaa laituria koskevasta päätöksestä perittävän maksun suuruus on 890 euroa. Maksu peritään 35 prosenttia taulukon mukaista maksua korkeampana, jos työmäärä on taulukossa mainittua työmäärää suurempi. Maksu on siten $1,35 \times 890 \text{ euroa} = 1\,201,50 \text{ euroa}$.

TIEDOTTAMINEN

Päätös

Mika Ohtonen
Sipoon kunta
Sipoon kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Sipoon kunnan rakennusviranomainen
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
Suomen ympäristökeskus

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, joille hakemuksesta on annettu erikseen tieto, sekä niille, jotka ovat tehneet muistutuksen tai ilmaisseet mielipiteensä asiassa.

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen aluehallintovirastojen verkkosivuilla (ylupa.avi.fi).

Tieto kuulutuksesta julkaistaan Sipoon kunnan verkkosivuilla.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

LIITTEET

- 1) Piirustus, johon on vinoviivoituksella merkitty se osa rakenteesta, jolle ei ole myönnetty lupaa
- 2) Valitusosoitus

ASIAN KÄSITTELIJÄT

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Erja Tasanko ja esitellyt ympäristöylikontrollin tarkastaja Anna Vaalasranta.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Piirustus, johon on vinoviivoituksella merkitty se osa rakenteesta, jolle ei ole myönnetty lupaa

VALITUSOSOITUS

Tähän aluehallintoviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1383/2018) säädetään. Maksun suuruus on 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusaika päättyy **16.9.2022**.

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.
- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja
 - asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittää luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).

- asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)

PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihe: 029 56 42 611

asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>